

İnce, uzun bir düdük sesiyle uyanıyorum. Ayaklarım dağ keçilerinin geçmişteki varlığına işaret eden yün kilime değişiyor. Karşımda tepeler, puslu ufuk ve artık tek bir bütünün parçası olmayan sis kütleleri uzanıyor. Orada, uzakta, manzarayı dönüştüren devleri görüyorum. Bir de karınca gibi görünen ve ilk günden beri orada olan insanları.

Gün ışığının peşine takılıp kocaman, metal yapılardan oluşan ormana doğru ilerliyorum. Yerdeki gölgeler gölgemi yutuyor, buradan devlerin başını göremiyorum. Onlar döndükçe başım dönüyor, ileriye doğru çeviriyorum bakışımı. Ben de önümdeki manzara da bu varlığın karşısında ufacık kalıyor. Yürürken yerin hafifçe titrediğini hissediyorum. Bulduğum yerden bakınca, sabah güneşinin tepelerde bıraktığı gölgeler çocukların yaptığı gelişigüzel karalamalara benziyor. Günün her anı arka planda devam eden bu uğultuya alıştım. Ses bazen tizleşip birkaç dakika kulak tırmalasa da bir süre sonra aynı kesintisiz uğultu geri dönüyor.

Zamanda geriye giderek bugüne işaret eden ipuçlarını aramaya başlıyorum. *Havabölücülerin* ilk ortaya çıkışını, toprağı nasıl ölçüp biçtiklerini, Ege dağlarının doruklarına dikilecek devler için kazınan yolları hatırlıyorum. Kuşbakışı izlendiğinde bir hazine avını andıran bu manzarada her yol dev heykellere çıkıyor. Yer hizasından bakıldığında ise, üzerine dövmeler işlenmiş gibi duran toprağın yakında devlerin gölgesi altında kalacağı anlaşılıyor. Havanın parçalara bölünmesine ilk defa tanıklık ettiğimi, havanın *bölünemez* olduğunu zannederken hava kütleleri arasındaki boşluğu fark ettiğimi hatırlıyorum.

İklim değişti; şimdi bölgeye şiddetli güney rüzgârları hâkim, yazlarsa sıcak ve nemli. *Lodos* artık bölgede nadir görülen bir doğa olayı değil, devlerin buraya yerleştirilmesi de bu yüzden. Zaman zaman çıkan *Lodos* fırtınaları yer üstündeki her şeyi sıyrıp götürüyor, yarımada devasa çatlaklar ve neredeyse tamamen yok olmuş bir bitki örtüsü bırakıyor. Devlere komşu yerleşimlerde yaşamını sürdüren bir avuç kasaba sakini, ellerinde kalan üç beş keçiyile yüncülük geleneğini sürdürmekte ısrarlı. Yeni nesil yüncülerin akciğerleri, tek nefesin sekiz dakika sürebildiği, hava boşluklarına uyum sağlayacak şekilde evrimleşmiş.

Hava deliniyor, işleniyor, satılıyor. Önceden belirlenen miktarlarda toplanıyor, ardından bölünüp Kuzey'e gönderilmek üzere konteynirlara konuluyor. Sanırım orada buradaki gibi santraller bulunmuyor. Kanatların dönüşünden elde edilen enerji, çevredeki santrallere dağıtılıp bölgeye elektrik sağlıyor. Burası, son olayların ardından seçilip *havabölücüler* için açılan ilk yer. Ve yakında bu sayı artacak.

Zamanda geriye doğru gitmeye devam ediyorum. Karşımda bakır, alüminyum, demir cevherleri beliriyor. Bunlar uzak bölgelerden çıkarılıp Ege'ye ulaşmadan önce işleniyor,

ardından birleştirilip şimdi çevremi saran devlere dönüşüyor. Havanın bütününe erişebilme talebiyle protestoların başlaması ve kasaba sakinlerinin topraklarında yaşama hakkını savunması da bu zamanlara rastlıyor. İnşaat izinleri, yerel meclislerin ayaklanmaları, grevler ve ileride *havabölicülere* katılan protestocuların zamanına doğru yol alıyorum şimdi.

Cep tipi bir müzik aleti olan *Ocarina* ile tanışıyorum. Buraya And Dağları'ndan gelmiş olmalı. Bölgedeki gizli direnişin simgesine dönüşmüş. Flüte benzeyen, kederli diyebileceğim yumuşak bir ısıklık sesi çıkarıyor. Bir zamanlar bu topraklarda yaşayan tüm *havabölicülerin* birer *Ocarina'sı* var. Benim zihnimde bu enstrüman, kederli melodisiyle uğultuya karşı gelerek, fırtınalar üzerinde egemenlik kurma, havayla yer arasındaki dikey eksene hükmetme arzusuna direniyor.

Daha da geçmişe giderek eskiden bu topraklarda yaşayan insanları arıyorum. 15. yüzyılda, Osmanlı hükümdarlığı sırasında oransız servet dağılımına karşı gelmek üzere Yunan denizcileri, Musevi tüccarları ve Türkmen köylülerini birleştiren Börklüce Mustafa'nın ayaklanması da burada gerçekleşiyor. "Ben senin emlakine tasarruf edebildiğim gibi sen de benim emlakime aynı suretle tasarruf edebilirsin," deyişle biliniyor.¹ Börklüce Mustafa 15. yüzyılda yaşamış bir komünist miydi? İşkence edilerek öldürüldüğünü, ölü bedeninin bugün metal devlerin işgal ettiği topraklarda bulunan köylerde bir deve üstünde gezdirilerek sergilendiğini okuyorum. Bugüne isminin verildiği bir sokak var. Bu onun laneti olmalı.

Geçmişte ilerleyip ta İyonya'ya kadar ulaştığımda bugün geldiğimiz noktayı düşününce tuhaf, beklenmedik görünen bir şeyle karşılaşıyorum: Demokrasiye alternatif bir uygulama. Yöneten ve yönetilen arasındaki ayrımlar kalkmış; halk geleneksel iktidar ilişkilerinden bağımsız, *isonomia* veya kuralsızlık çerçevesinde bir yaşam sürüyor. Bu yalnızca soyut bir eşitlik ilkesi değil. İnsanların ekonomik eşitliği yaşamlarında gerçekten *denejmediği* bir toplum söz konusu. Gelişmiş bir para ekonomisinin olduğu, ancak bunun servet dağılımında eşitsizliğe yol açmadığı bir toplum. Bu düzende, topraksız bir kişi, bir başkasının toprağında çalışmak yerine kolaylıkla yeni bir kente göç edebiliyordu. İyonya, büyük toprak ağalarının ortaya çıkmasına izin vermiyordu.

Hava boşluklarında tanıklık ettiğim zaman akışında, elementlerin, halkların ve hikâyelerin bölünmesini izlerken şimdiki zamanda kayboluyorum. Vadinin diğer tarafına geçmek için, yanıp sönen kırmızı ışıkları ve çınlayan sesleri takip ederek geçmişe dair ipuçlarının peşinde tepeye tırmanıyorum..

¹ Gruda, Yılmaz. Köylü Devrimci Börklüce Mustafa. İstanbul: Berfin Yayınları, 2008.

² Karatani, Kōjin. Isonomia and the Origins of Philosophy. Durham and London: Duke University Press, 2017.



I wake up to the sound of thin, long tootles. My feet touch the wool rug lying underneath, signaling the once presence of mountain goats. The hills, the mist-covered horizon, and the fragments of fog that can no longer form a unified body lay in front of me. There, at a distance, I see the giants that transform the landscape. I also see people, like ants, who have been there since the early days.

I step outside into the forest of large, metallic forms, trying to catch the sunlight. My shadow is swallowed by the shadows on the ground, and the top of the giants exceed my vision. Their rotations make me dizzy, and I move my gaze forward. I am dwarfed by their existence, so is the landscape in front of me. As I walk, I can feel the ground slightly vibrating. From my position, with the angle of the morning sun, the shadows on the hills look like a children's drawing with black scratches in all directions. I have grown accustomed to the buzzing sound, the backdrop of daily life here. At times, it reaches a higher pitch, scratching the ears for no longer than a few minutes, before returning to the constant buzz.

I wander back in time in search of signs that this would be the day. I remember the first appearance of *airsplitters*, measuring the earth, digging roads to the Aegean mountain tops in order to build the giants. Resembling a treasure hunt from a bird's eye view, each road lead to one of these giant structures—on Earth view, it looked as if the land was tattooed, and soon to be topped with the shadows of the giants. I remember witnessing air being cut in pieces for the first time, and feeling the vacuum between masses of air, thinking that air was *unsplittable*.

The climate has changed, now characterized by extreme southern winds and hot, humid summers. *Lodos* is no longer a rarity in the region, hence the accurate placement of the giants. The occasional *lodos* floods strip away whatever is left aboveground, leaving the peninsula with enormous cracks on the ground and barely any sign of vegetation. Few residents remain in the towns neighboring the giants, insisting on their wool-making tradition, with a handful of goats they keep. New generation wool-makers have lungs accustomed to the air vacuums where a breath can last 8 minutes.

Air is perforated, penetrated, sold. Predetermined quantities of air is collected and split to be shipped in containers, perhaps to the North, where such plants don't exist. The energy from the rotations is distributed to power plants somewhere in the region, providing electricity to the area. This is the first site to host *airsplitters*, employed after the course of events, and soon to increase in numbers.

I go back further in time and see ores of copper, aluminum and iron being extracted in a distant land, manufactured to be transported to the Aegean, and assembled into the rotating giants that surround me. It is around that time that protests take place, and locals claim the right to live on their land, having access to air as a whole. I travel to the time of construction permits, city councils on the rise, strikes, and some protestors to later join the *airsplitters*.

A pocket-sized musical instrument, *Ocarina*, is introduced to me. It is the symbol of disguised resistance in the region, presumably arriving here all the way from the Andes mountains. Similar to a flute, the Ocarina blows a mellow, whistling sound—almost mournful I could say. *Airsplitters* who once inhabited this land all have one. In my mind, this instrument resists the desire to master the storms, to reign the vertical axis between the sky and the ground with its anguished melodies, fighting the whirl.

I go back even further in time and look for the people who once inhabited this land. Börklüce Mustafa's revolt happens here, bringing together Greek sailors, Jewish traders and Türkmen villagers to stand up against unproportionate wealth distribution during the early 15th Century Ottoman rule. "Ben senin emlakine tasarruf edebildiğim gibi sen de benim emlakime aynı suretle tasarruf edebilirsin," he had infamously said.^[1] An early 15th century communist? I read about his tortured death, his dead body made into a spectacle and carried around on a camel, in the villages that are now occupied by the metallic giants. A street is named after him today. That must be his curse.

Continuing all the way back to Ionia, I find something strange, something unexpected considering where we are today: An alternative to democracy in practice. People freed from traditional ruling relations, namely *isonomia*, or no-rule, without a division between rulers and ruled. Not just an abstract idea of equality, but a society in which people *were* in fact economically equal in their lives. A society in which monetary economy was developed, but did not lead to disparities in wealth. Where a landless person could simply migrate to a new city, instead of working on someone else's land. In Ionia, there was no room for great landowners to emerge.^[2]

In the passage of time witnessed in vacuums, I am lost in the present, watching the splitting of elements, communities, narratives. I walk up the hill to pass to the other side of the valley, following the blinking red lights and tingling sounds, pursuing more hints to the past..

¹Gruda, Yılmaz. Köylü Devrimci Börklüce Mustafa. İstanbul: Berfin Yayınları, 2008.

²Karatani, Kōjin. *Isonomia and the Origins of Philosophy*. Durham and London: Duke University Press, 2017.